

紧跟毛主席在大风大浪中前进

TUNG, MAO CE

**Kineska revolucija i
Kineska komunistička partija**

TUNG, MAO CE

Kineska revolucija i Kineska komunistička partija* (Prosinac 1959.)

* Kineska revolucija i Kineska komunistička partija je knjiga zapisa koju su zajedno napisali drug Mao Ce Tung i nekolicina njegovih drugova u zimu 1939. u Jenanu. Prvo poglavlje "Kinesko društvo" napisali su drugovi a drug Mao Ce Tung ga je uredio. Drugo je poglavlje, "Kineska revolucija", napisao drug Mao Ce Tung. Sljedeće poglavlje, koje se trebalo odnositi na "Izgradnju partije", drugovi su ostavili nedovršeno. Dva objavljena poglavlja, posebno Drugo, odigrala su veliku obrazovnu ulogu u Kineskoj komunističkoj partiji i u Kineskom narodu. Temelji nove demokracije koje je postavio drug Mao Ce Tung u drugom poglavlju znatno su razrađeniji u njegovom djelu "O novoj demokraciji", napisanome u siječnju 1940. godine.

176

POGLAVLJE I Kinesko društvo

1. Kineski narod
2. Staro feudalno društvo
2. Današnje kolonijalno, polukolonijalno i polufeudalno društvo

POGLAVLJE II Kineska revolucija

1. Revolucionarni pokreti u proteklih sto godina
2. Ciljevi Kineske revolucije
3. Zadaci Kineske revolucije
4. Pokretačke snage Kineske revolucije
5. Karakter Kineske revolucije
6. Perspektive Kineske revolucije
7. Dvostruki zadatak Kineske revolucije i Kineska komunistička partija

POGLAVLJE I KINESKO DRUŠTVO

1. KINESKI NAROD

Kina je jedna od najvećih zemalja na svijetu, njezina je površina otprilike veličine cijele Europe. U tom nepreglednom prostranstvu naše zemlje postoje golemo područja plodne zemlje koja nas opskrbljuju hranom i odjećom; planinski lanci koji uzduž i poprijeko obiluju šumama i bogatim mineralnim nalazištima; mnoštvo rijeka i jezera koja služe za prijevoz i navodnjavanje te dugačka obala koja olakšava komunikaciju s prekomorskim narodima. Od davnina su naši preci radili, živjeli i množili se na tom ogromnom prostranstvu. Kina graniči sa Savezom Sovjetskih Socijalističkih Republika na sjeveroistoku, sjeverozapadu i dijelom na zapadu; Narodnom Republikom Mongolijom na sjeveru; Afganistanom, Indijom, Butanom i Nepalom na jugozapadu te djelomično na zapadu; Burmom i Indokinom na jugu i Korejom na istoku, gdje je također bliski susjed Japanu i Filipinima. Takav geografski položaj Kine ima niz prednosti, ali i nedostataka za kinesku narodnu revoluciju. Prednost je blizina Sovjetskog saveza te razmjerna udaljenost od glavnih imperijalističkih zemalja Europe i Amerike, kao i okruženje brojnim kolonijalnim i polu-kolonijalnim zemljama. Nedostatak je to što japanski imperijalizam, s obzirom na geografsku blizinu, predstavlja stalnu prijetnju postojanju svih kineskih naroda i kineskoj narodnoj revoluciji.

Kina ima oko 450 milijuna stanovnika ili gotovo četvrtinu ukupnog svjetskog stanovništva. Preko devedeset posto njezinih stanovnika pripada narodu Han. No u Kini žive i brojne nacionalne manjine, uključujući Mongole, Hui, Tibetance, Ujgure, Miao, Ji, Čuang, Čungčia i Korejce; svi oni imaju dugu povijest iako su različitog stupnja kulturnog razvoja. Dakle, Kina je zemlja s brojnim stanovništvom sastavljenim od raznih narodnosti.

Razvijajući se poput mnogih drugih svjetskih naroda, kineski je narod (ovdje mislimo prvenstveno na Hane) proživio mnoga tisućljeća u besklasnim prvobitnim zajednicama. Prošlo je gotovo četiri tisuće godina

177

listopad 1992.
Na XIV. partijskom kongresu princip "socijalističke tržišne ekonomije" prihvaćen je kao osnova budućeg kineskog razvoja.

ožujak 1993.
Generalni sekretar Komunističke partije Kine *Jiang Ce* *Min* izabran je za predsjednika NR Kine čime je završena puna primopredaja vlasti trećoj generaciji vodstva NR Kine.

- 01 U vezi s pronalaskom kompasa, privlačna snaga magnetske stijene spominje se već u 3. st. pr. n. e., u Lu Pu Vejevom *Alamanahu*, a početkom 1. st. pr. n. e. materijalistički filozof Vang Čung napominje u svom djelu *Lun Heng* da magnetna stijena pokazuje na jug što navodi na zaključak da su tada bili poznati magnetski polovi. U putopisu iz 12. stoljeća vidi se da su kompas već uvelike upotrebljavali kineski moreplovci toga doba.
- 02 U starim je dokumentima zabilježeno da je Čaj Lun, eunuh istočne dinastije Han (25-220 g. n. e.) izumio papir, a pravio ga je od kore drveta, konoplje, krpa i istrošenih ribarskih mreža. Čaj Lun je 105. g. n. e. (posljednje godine vladavine cara Ho Tija) pokazao svoj pronalazak caru i nakon toga se spomenuta metoda pravljenja papira iz biljnih vlakana postupno širila Kinom.
- 03 Matrični tisak izumljen je oko 600. g. n. e. za dinastije Sui.
- 04 Pokretni je slog izumio Pi Šeng za dinastije Sung između 1041. i 1048. godine.
- 05 Barut je prema tradiciji izumljen u Kini u 9. stoljeću, a od 11. se stoljeća upotrebljavao za topovsku tanad.

od propasti tih prvobitnih zajednica i prelaska u klasno društvo, isprva robovlasničko, a zatim feudalno. Kroz povijest kineske civilizacije poljodjelstvo i obrtničke djelatnosti Kine bile su poznate po svojem visokom stupnju razvoja; brojni veliki mislioci, znanstvenici, izumitelji, državnici, vojnici, pisci i umjetnici iza sebe su ostavili bogatu zbirku klasičnih djela koju danas posjedujemo. U Kini je davnih dana izumljen kompas.⁰¹ Umjetnost pravljenja papira⁰² otkrivena je prije 1800 godina. Matrični tisak⁰³ izumljen je prije 1300 godina, pomični slog⁰⁴ prije 800. Kinezi su prije Europljana bili upoznati s upotrebom baruta.⁰⁵ Kina je stoga jedna od najstarijih civilizacija na svijetu, njezina je povijest duga gotovo četiri tisuće godina.

Kineski je narod poznat diljem svijeta ne samo po svojoj marljivosti i izdržljivosti, već i po velikoj ljubavi za slobodu i bogatoj revolucionarnoj tradiciji. Povijest naroda Han, primjerice, pokazuje da se Kinezi nikada nisu pokoravali vladavini tirana već su redovito revolucionarnim sredstvima postizali prevrat ili promjenu. U tisućama godina hanske povijesti javljale su se na stotine seljačkih buna, velikih i malih, protiv mračne vladavine zemljoposjednika i plemstva. I najveće dinastičke promjene nastale su kao rezultat takvih seljačkih pobuna. Svi su se kineski narodi odupirali stranom porobljavanju i redovito su koristili ustanak kao način oslobođenja. Kinezi odobravaju jedinstvo osnovano na jednakosti, ali se protive tlačenju jednog naroda od strane drugoga. Tijekom tisuća godina zabilježene povijesti, kineski je narod iznjedrio mnoštvo narodnih heroja i revolucionarnih vođa. Kineski narod stoga ima slavnu revolucionarnu tradiciju i veličanstveno povijesno nasljeđe.

2.

STARO FEUDALNO DRUŠTVO

Iako je Kina velika zemlja goleme površine, rastuće populacije i duge povijesti, iako ima bogatu revolucionarnu tradiciju i vrhunsko povijesno nasljeđe, njezin ekonomski, politički i kulturni razvoj sporo je napredovao još dugo nakon prijelaza ropskog društva u feudalno. Feudalno društvo, koje je započelo s dinastijama Čou i Čin, trajalo je oko tri tisuće godina.

Glavne značajke ekonomskog i političkog sustava kineske feudalne vladavine bile su:

TUNG, MAO CE
Kineska revolucija i kineska komunistička partija

UP&UNDERGROUND
Proljeće 2009.

- 1) Prevladavala je samodostatna naturalna privreda. Seljaci su za sebe proizvodili ne samo poljoprivredne proizvode, nego i većinu potrebnih obrtničkih proizvoda. Najamnina za zakup zemlje koju su davali zemljoposjednicima i plemstvu velikim je dijelom bila namijenjena osobnoj potrošnji, a ne razmjeni. Iako se razmjena razvila s vremenom, nije odigrala veliku ulogu u privredi.
- 2) Vladajuća feudalna klasa koja je podrazumijevala zemljoposjednike, plemstvo i cara, bila je vlasnik većine zemlje, dok su seljaci posjedovali vrlo malo zemljišta, ako uopće. Seljaci su svojim vlastitim oruđem obrađivali zemlju zemljoposjednika, plemstva i carske obitelji te su im za njihovu osobnu potrošnju morali plaćati 40, 50, 60, 70 ili čak 80 pa i više posto uroda. U stvari, seljaci su još uvijek služili.
- 3) Ne samo da su zemljoposjednici, plemstvo i carska obitelj živjeli od zakupnine iznuđene od seljaka, već je zemljoposjednička država zahtijevala plaćanje poreza i tlake kako bi mogla uzdržavali mnoštvo vladinih službenika i vojsku koja je uglavnom služila za obuzdavanje seljaka.
- 4) Moćna feudalna zemljoposjednička država štitila je sustav feudalnog izrabljivanja. U razdoblju prije Čin dinastije, feudalna je država bila rascjepkana na zavađene suparničke pokrajine. Nakon prvog cara iz te dinastije i ujedinjenja, Kina je postala autokratska i centralizirana, iako su pojedini feudi zadržali samostalnost. Careva je vlast bila neograničena u feudalnoj državi; on je imenovao zapovjednike vojnih snaga, predsjednike sudova, upravitelje državnih riznica i državnih žitnica u svim dijelovima zemlje, oslanjajući se pritom na zemljoposjedničku vlastelu kao glavnu os cijelog sistema feudalne vladavine.

U uvjetima takvog feudalnog ekonomskog iskorištavanja i političkog tlačenja kineski su seljaci tisućama godina živjeli kao robovi, u siromaštvu i patnji. U tamnici feudalizma nisu imali nikakve osobne slobode. Zemljoposjednik je imao pravo da ih tuče, izrabljuje, čak i ubije po svojoj volji, dok oni nisu imali nikakvih političkih prava. Krajnje siromaštvo i zaostalost seljaštva zbog okrutnog zemljoposjedničkog izrabljivanja i tlačenja, glavni je razlog zašto je kinesko društvo nekoliko

06 Čen Šeng, Vu Kuang, Hsiang Ju i Liu Pang bili su vode prvoga velikog seljačkog ustanka za dinastije Čin. Čen Šeng i Vu Kuang koji su 209. g. pr. n. e. s još devet stotina regruta pošli zauzeti svoje mjesto u garnizonu na granici organizirali su bunu protiv silništva dinastije Čin u okrugu Čisjen (danas okrug Suhsjen u pokrajini Anhvej). Hsiang Ju i Liu Pang predvodili su pobunu do koje je došlo nakon tog oružanog ustanka širom zemlje. Vojska Hsiang Jua uništila je glavne snage dinastije Čin, a jedinice Liu Panga zauzele su glavni grad. U bici između Liu Panga i Hsiang Jua, koja je uslijedila nakon toga, pobijedio je Liu Pang i osnovao dinastiju Han.

07 Hsinši, Pinglin, Crvene obrve i Mjedeni konji nazivi su seljačkih ustanaka potkraj vladanja zapadne dinastije Han kada su seljački nemiri bili vrlo česti. Vang Mang je u 8. g. n. e. zbacio vladajuću dinastiju, uspeo se na prijestolje i proveo nove reforme kako bi spriječio daljnje seljačke nemire. No gladne mase u Hsinšiju (u današnjem okrugu Čingšan u Hupeu) i Pinglinu (u današnjem okrugu Sujhsien u Hupeu) digle su pobunu. Crvene obrve i Mjedeni konji bile su seljačke snage koje su se pobunile za njegove vladavine u današnjim pokrajinama središnjeg Hopeja i Šantunga. Crvene obrve, najbrojniji među njima, zvali su se tako jer su njihovi vojnici bojili obrve u crveno.

08 Žuti turbani, seljačke snage koje su se pobunile 184. g. n. e., dobi­le su ime po svojim kapama.

09 Li Mi i Tou Čien Te bili su vode velikih seljačkih ustanaka dinastije Suj u Honanu i Hopeju početkom 7. stoljeća.

10 Vang Hsien Či je organizirao ustanak u Šantungu 874. g. n. e. Slijedeće je godine Huang Čao podigao ustanak kako bi mu pomogao.

11 Sung Čiang i Fang La bili su slavni vode seljačkih ustanaka početkom 12 stoljeća. Sung Čiang je djelovao duž granica između Šantunga, Hopeja, Honana i Kjangsua, a Fang La u Čekjangu i Anhveju.

tisuća godina ostalo na istom stupnju društveno-ekonomskog razvoja.

Osnovno je proturječje u feudalnom društvu bilo između seljaštva i zemljoposjedničke klase. Seljaci i obrtnici predstavljali su dva osnovna društvena sloja koja su stvarala bogatstvo i kulturu tog društva.

Nemilosrdno ekonomsko iskorištavanje i političko ugnjetavanje prisililo je kineske seljake na brojne ustanke protiv vladavine zemljoposjednika. Na stotine ustanaka, velikih i malih, seljačkih buna ili seljačkih revolucionarnih ratova - od ustanaka Čen Šenga, Vu Kuanga, Hsiang Jua i Liu Panga⁰⁶ za dinastije Čin, do onih Hsinšija, Pinglina i Crvenih obrva te Mjedenih konja⁰⁷ i Žutih turbana⁰⁸ za vrijeme dinastije Han, onih Li Mija i Tou Čien Tea⁰⁹ za vrijeme dinastije Sui, zatim Vang Hsien Čija i Huang Čaoa¹⁰ za dinastije Tang, pa Sung Čiangova i Fang Laova¹¹ za dinastije Sung, kao i Ču Juan Čangova¹² za dinastije Juan, potom Li Cu Čengova ustanka¹³ za dinastije Ming, sve do Tajpinškog ustanka za vrijeme dinastije Čing. Nigdje u svijetu nije bilo toli­ko seljačkih ustanaka i ratova kao u kineskoj povijesti. Klasne borbe seljaka, seljački ustanci i ratovi prava su pokretačka snaga povijesnog razvoja u kineskom feudalnom društvu. Svaki je veliki seljački ustanak i rat za­dao udarac feudalnom režimu toga doba i time je više ili manje potaknut razvoj društvenih proizvodnih snaga. Međutim, kako ni nova proizvodna snaga, ni novi odnosi u proizvodnji, ni nove klasne snage, ni bilo kakva napredna politička stranka nije postojala tih dana, seljački ustanci i ratovi nisu imali pravo vodstvo kakvo danas ima proletarijat Komunističke partije, te je svaka seljačka revolucija propala, a zemljoposjednici i plemstvo su i dalje koristili seljaštvo, za vrijeme ili poslije revolucije, kao sredstvo za provođenje dinastičkih promjena. Stoga su feudalni ekonomski odnosi i politički sistem nakon svake velike seljačke revolucionarne borbe ostali nepromijenjeni, iako je postignut određeni društveni napredak.

Tek su u posljednjih stotinu godina postignute promjene potrebne za stvaranje drugačijeg poretka.

3. DANAŠNJE KOLONIJALNO, POLUKOLONIJALNO I POLUFEUDALNO DRUŠTVO

Kao što smo objasnili, kinesko je društvo ostalo feudalno tri tisuće godina. No, je li ono još uvijek potpu­no feudalno i danas? Ne, Kina se promijenila. Nakon opijumskog rata 1840. Kina se postepeno promijenila u polukolonijalno i polufeudalno društvo. Od incidenta koji se dogodio 18. rujna 1931. godine, kada su japanski imperijalisti započeli oružanu agresiju, Kina se promije­nila u kolonijalno, polukolonijalno i polufeudalno dru­štvo. Sada ćemo objasniti kako su se odvijale te promjene.

Kao što smo objasnili u drugom dijelu, kinesko je feudalno društvo trajalo oko tri tisuće godina. Velike su se promjene počele odvijati u kineskom društvu tek sredinom devetnaestog stoljeća prodorom stranog kapi­talizma u zemlju.

Kako je kinesko feudalno društvo razvijalo potrošačku privredu te tako u sebi nosilo klicu kapitalizma, Kina bi se i sama polagano razvila u kapitalističko dru­štvo, čak i bez utjecaja stranog kapitalizma. Ulaskom stranog kapitalizma taj se proces samo ubrzao. Strani kapitalizam odigrao je odlučujuću ulogu u raspadu privrede kineskog društva; s jedne strane narušio je temelje njezine samodostatne naturalne privrede i upropastio obrtničku industriju u gradovima i na seoskim gospo­darstvima, a s druge strane je pospješio rast potrošačke privrede u gradu i na selu.

Osim što je uzdrmao temelje kineske feudalne privrede, ovo stanje stvari stvorilo je određene objektivne okolnosti i mogućnosti za razvoj kapitalističke privrede u Kini. Uništenje naturalne privrede omogućilo je stvaranje kapitalističkog potrošačkog tržišta, dok je propast velikog broja seljaka i obrtnika osigurao tržište radne snage.

U stvari, neki trgovci, zemljoposjednici i birokrati počeli su investirati u suvremenu industriju još prije šezdeset godina, u drugoj polovici devetnaestog stoljeća, pod utjecajem stranog kapitalizma i zbog određenih pukotina u strukturi feudalne privrede. Prije otprilike četrdeset godina, na samom početku stoljeća, kineski je nacionalni kapitalizam učinio svoje prve korake. Dva­deset godina poslije, tijekom prvog imperijalističkog svjetskog rata, razvila se kineska nacionalna industrija,

12 Godine 1351. narod se u mnogim dijelovima zemlje pobunio protiv vladavine mongolske dinastije Juan. Ču Juan Čang je 1352. godine prišao pobunjeničkim snagama na čelu s Kuo Cu Hsingom. Kad je ovaj poginuo, postao je njihov zapovjednik. Konačno je 1368. godine uspio zbaciti mongolsku dinastiju koja je posrtala pred napadima narodnih snaga te je osnovao dinastiju Ming.

13 Li Cu Čeng, također zvan kralj Čuang (Kralj koji prkosi svima) potjecao je iz Mičija u sjevernom Šensiju, predvodio je seljački ustanak koji je doveo do rušenja dinastije Ming. Ustanak je najprije izbio u sjevernom Šensiju 1628. godine. Li se pridružio snagama na čelu s Kao Jing Hsiangom i vodio borbe u Honanu i Anhveju, a zatim se vratio u Šensi. Nakon Kaove smrti 1636. godine, Li ga je naslijedio, postao Kralj Čuang i borio se u pokrajinama Šensi, Sečuan, Honan i Hupej. Konačno je zauzeo prijestolnicu Peking 1644. godine, nakon čega se posljednji vladar iz dinastije Ming ubio.

Glavna parola koju je proširio u masama bila je: “Podržavaj Kralja Čuanga i nećeš plaćati porez na urod.” Parola kojom je učvršćivao disciplinu među svojim ljudima glasila je: “Ubiješ li, ubio si moga oca, siluješ li, povrijedio si moju majku.” Tako je pridobio mase i njegov je pokret postao glavna struja u seljačkim ustancima koji su preplavili cijelu zemlju. Kako je i on ne­prestano mijenjao položaj i nikad nije uspostavio razmjerno čvrsta uporišna područja, napoljetku ga je pobijedio Vu San Kuej, general dinastije Ming, koji se udružio s dinastijom Čing u napadu na Lija.

14 Od 1856. do 1860. godine Britanija i Francuska zajednički su vodile okupacijski rat protiv Kine, a pomagale su im Sjedinjene države i carska Rusija. Tada je vlada dinastije Čing svu svoju snagu usmjerila na gušenje seljačke revolucije - tajpinškog ustanka - i prihvatila politiku pasivnog otpora stranim agre-

pretežno tekstilna industrija i mlinovi, jer su imperija­lističke zemlje Europe i Amerike bile zauzete ratova­njem te su privremeno ublažile pritisak na Kinu.

Povijest nastanka i razvoja nacionalnog kapitalizma istovremeno je povijest nastanka i razvoja kineske buržoazije i proletarijata. Isto kao što je dio trgovaca, zemljoposjednika i birokrata bio preteča kineske buržoazije, tako je i kineski proletarijat nastao od dijela seljaka i obrtnika. Kao različiti društveni slojevi, kineska buržoazija i proletarijat nove su klase koje nikada ranije u kineskoj povijesti nisu postojale. Oni su izrasli u novu društvenu klasu iz utrobe feudalnog društva. Oni su bli­zanci rođeni u kineskom starom (feudalnom) društvu, istovremeno povezani i suprotstavljeni. Ipak, kineski je proletarijat nastao i razvio se usporedo ne samo s kineskom nacionalnom buržoazijom, već i s imperijalistički upravlanim poduzetništvom u Kini. Stoga je vrlo veliki dio kineskog proletarijata stariji i iskusniji od kineske buržoazije te predstavlja veću i šire utemeljenu društve­nu snagu.

Međutim, nastanak i razvoj kapitalizma samo je jedan aspekt promjene koja se dogodila u Kini nakon prodora imperijalizma. Postoji još jedan popratni i proturječni aspekt, a to je sprega imperijalizma i feudalnih snaga radi zaustavljanja razvoja kineskog kapitalizma.

Cilj imperijalističkih snaga koje su okupirale Kinu sasvim sigurno nije pretvoriti feudalnu Kinu u kapita­lističku Kinu. Sasvim suprotno, njihov je cilj pretvaranje Kine u njihovu polu-koloniju ili koloniju.

Da bi ostvarile taj cilj imperijalističke snage koris­tile su i koriste razna vojna, politička, ekonomska i kulturna sredstva podčinjavanja, kako bi Kina postepeno postala polukolonija i kolonija. To su ova sredstva:

- 1) Imperijalističke su snage vodile brojne ratove protiv Kine, primjerice, opijumski rat koji je započela Britanija 1840. godine, rat koji su započele englesko-francuske savezničke snage 1857. godine,¹⁴ kinesko-francuski rat 1884. godine,¹⁵ kinesko-japanski rat 1894. godine i rat koji su pokrenule savezničke snage osam zemalja 1900. godine.¹⁶ Nakon poraza Kine u ratu, oni ne samo da su zauzeli susjedne zemlje koje su se do tada nalazile pod kineskom zaštitom, već su zauzele ili “zakupile” dijelove kineskog teritorija. Primjerice, Japan je okupirao Tajvan i Penghu otočje te “zakupio” luku Lu-

178

179

travanj 1992.
Svjetska banka potvrđuje da se gospodarstvo NR Kine razvija najbrže na svijetu s procijenjenim rastom od 12% godišnje.

siječanj 1996.
Dodatno smanjivanje osoblja Narodne oslobodilačke vojske za 500.000 ljudi.

TUNG, MAO CE
Kineska revolucija i kineska komunistička partija

UP&UNDERGROUND
Proljeće 2009.

šun, Britanija je zauzela Hong Kong, a Francuska “zakupila” Kvangčouvan. Osim tog prisvajanja teritorija, oni su zahtijevali ogromnu ratnu odštetu. Ti su potezi zadali teške udarce kineskom feudalnom carstvu.

- Imperijalističke snage prisilile su Kinu da potpiše brojne neravnompravne ugovore prema kojima su one dobile pravo da na kineskom teritoriju drže kopnene i morske snage, te pravo konzularne jurisdikcije u Kini.¹⁷ Tako su čitavu zemlju podijelile u imperijalističke interesne sfere.¹⁸
- Imperijalističke snage su tim neravnompravnim ugovorima uspostavile kontrolu nad svim važnim trgovačkim lukama u Kini i u mnogima od tih luka jedan su dio teritorija označile kao koncesije, odnosno područja pod njihovom direktnom upravom.¹⁹ Također su uspostavile kontrolu nad kineskom carinom, vanjskom trgovinom i prometom (more, kopno, unutarnje vode i zrak). Zahvaljujući tome bile su u mogućnosti prodavati ogromne količine svoje robe u Kini, pretvorivši je u tržište za svoje industrijske proizvode, istovremeno podređujući kinesku poljoprivrednu proizvodnju svojim imperijalističkim potrebama.
- Imperijalističke snage upravljaju brojnim poduzećima u lakoj i teškoj industriji Kine koristeći njezine sirovine i jeftinu radnu snagu i time izravno vrše pritisak na kinesku nacionalnu industriju i sprečavaju razvoj njezinih proizvodnih snaga.
- Imperijalističke snage monopoliziraju kinesko bankarstvo i financije produljivanjem zajmova kineskoj vladi i osnivanjem banaka u Kini. Stoga ne samo da su uništile kineski nacionalni kapitalizam, stvarajući konkurenciju kineskoj robi na tržištu, već su također zavledale njenim bankarstvom i financijama.
- Imperijalističke snage uspostavile su mrežu kompradora i trgovačko-zelenaškog izrabljivanja diljem Kine, od trgovačkih luka do duboke provincije, te su stvorili i kompradorsku i trgovačko-zelenašku klasu da im služe i olakšavaju iskorištavanje mase kineskog seljaštva i ostalih dijelova naroda.
- Imperijalističke su snage klasu feudalnih zemljoposjednika i kompradora stvorile kao glavno oporište svoje vladavine u Kini. Imperijalizam “sklapa savez s vladajućom slojem prethodne društvene

sorima. Englesko-francuske snage okupirale su glavne gradove poput Kantona, Tjencina i Pekinga, opljačkale i spalile palaču Juan Ming Juan u Pekingu i prisilile vladu dinastije Čing da potpiše ugovore o Tjencinu i Pekingu. Glavne odredbe tih ugovora odnosile su se na otvaranje Tjencina, Niučuanga, Tengčoua, Tajvana, Tamsuija, Čaočoua, Čiungčoua, Nankinga, Činkjanga, Kjukjanga i Hankoua kao ugovornih luka i garantiranje posebnih povlastica strancima za putovanja, misionarske djelatnosti i riječne plovidbe u unutrašnjost Kine. Od tog trenutka strane agresorske snage proširile su se u sve obalne pokrajine Kine i prodrle duboko u unutrašnjost.

¹⁵ Francuski agresori osvojili su sjeverni dio Indokine (1882-1883). Zatim su (1884-1885) proširili svoj agresivni rat na kineske provincije Kvangsi, Tajvan, Fukien i Čekjang. Usprkos pobjedama izvojevanim u tom ratu, korumpirana vlada dinastije Čing potpisala je ponižavajući ugovor o Tjencinu.

¹⁶ Osam imperijalističkih sila - Britanija, Sjedinjene države, Njemačka, Francuska, carska Rusija, Japan, Italija i Austrija - udruženim je snagama 1900. godine napalo Kinu kako bi spriječile pokret kineskog naroda Ji Ho Tuan protiv agresije. Kineski se narod odupro napadu. Udružene snage osam imperijalističkih sila zauzele su Taku, okupirale Tjencin i Peking. Vlada dinastije Čing zaključila je 1901. godine ugovor s osam imperijalističkih sila. Prema zaključenom ugovoru Kina je tim zemljama morala platiti ogromnu svotu od 450 milijuna taela u srebru kao ratnu odštetu i garantirati im posebnu povlasticu kojom su one imale pravo držati svoje jedinice u Pekingu i u području između Pekinga te Tjencina i Šanhajkuana.

¹⁷ Konzularna je jurisdikcija bila jedna od posebnih povlastica iz neravnompravnih ugovora na koje su imperijalističke sile prisilile vladu stare Kine, počevši s do-

- strukture, s feudalnim gospodarima te trgovačkom i zelenaškom buržoazijom, a protiv većine naroda. Posvuda imperijalizam pokušava sačuvati i ponoviti sve te pretkapitalističke oblike iskorištavanja (osobito na selu) koji služe kao osnova produžetka njihova reakcionarnog savezništva”.²⁰ “Imperijalizam sa svom svojom financijskom i vojnom moći predstavlja snagu koja u Kini podržava, inspirira, potiče i čuva opstanak feudalizma zajedno s njegovom cjelokupnom vojno- birokratskom nadogradnjom”.²¹
- Imperijalističke snage opskrbljuju reakcionarnu vladu velikim količinama oružja i mnoštvom vojnih savjetnika, kako bi održali ratnu zavadu između kineskih militarista i kako bi ugnjetavali kineski narod.
- Nadalje, imperijalističke snage nikada nisu prestale trovati duh kineskog naroda. To je njihova politika kulturne agresije. Ona se ostvaruje kroz djelovanje misionara, osnivanje bolnica i škola, izdavanje novina i poticanje kineskih studenata da studiraju u inozemstvu. Njihov cilj je obrazovanje intelektualaca koji će služiti njihovim interesima i obmanjivati narod.
- Od 18. listopada 1931. godine masovna invazija japanskog imperijalizma pretvorila je veliki dio polu-kolonijalne Kine u japansku koloniju.

Te činjenice predstavljaju drugi aspekt promjene koja se odvila nakon prodora imperijalizma u Kinu - krvava slika feudalne Kine svela se na polufeudalnu, polukolonijalnu i kolonijalnu Kinu. Sasvim je jasno da je agresija imperijalističkih snaga na Kinu, s jedne strane, ubrzala raspad feudalnog društva i rast elemenata kapitalizma, pretvarajući tako feudalno u polu-feudalno društvo, a s druge je strane time nametnula svoju okrutnu vladavinu u Kini, ugušila neovisnost zemlje te stvorila od nje polukolonijalnu i kolonijalnu zemlju.

Uzimajući oba gledišta u obzir uviđamo da kinesko kolonijalno, polukolonijalno i polu-feudalno društvo zaprima sljedeće karakteristike:

- Uništeni su temelji samodostatne prirodne privrede iz feudalnih vremena, ali osnova sistema feudalnog iskorištavanja koje provodi zemljoposjednička klasa, koja i dalje iskorištava seljaštvo, ne sa-

mo da ostaje netaknuta, već zajedno s iskorištavanjem koje provode kompradori i zelenaši, dominira kineskim društvenim i ekonomskim životom.

- Nacionalni se kapitalizam razvio do određene granice i ima važnu ulogu u kineskom političkom i kulturnom životu, ali nije postao osnovni obrazac u privredi kineskog društva; slab je i većinom povezan sa stranim imperijalizmom i raznim oblicima domaćeg feudalizma.
- Srušena je autokratska vladavina cara i plemstva te je na njihovo mjesto isprva došla vojno-diktatorska i birokratska vladavina zemljoposjedničke klase, a zatim i zajednička diktatura zemljoposjednika i krupne buržoazije. Na okupiranim područjima vladaju japanski imperijalisti i njihovi sluge.
- Imperijalizam kontrolira ne samo kineske vitalne financijske i privredne djelatnosti već i njezine političke i vojne snage. Na okupiranim područjima sve je u rukama japanskog imperijalizma.
- Kineski privredni, politički i kulturni razvoj vrlo je neravnomjeran, zbog toga što je Kina bila pod potpunom ili djelomičnom dominacijom brojnih imperijalističkih sila, zbog toga što je vrlo dugo bila razjedinjena te zbog velikog teritorija.
- Dvostruko ugnjetavan, imperijalizmom i feudalizmom, a osobito zbog brojnih invazija japanskog imperijalizma, kineski narod, u prvom redu seljaštvo, postaje sve siromašniji, živi u bijedi, gladi i hladnoći bez ikakvih političkih prava. Takvo siromaštvo i obespravljenost koje vlada u kineskom narodu rijetko se gdje može vidjeti u svijetu.

To su karakteristike kineskog kolonijalnog, polukolonijalnog i polufeudalnog društva. Takvu su situaciju većinom uvjetovale japanske i druge imperijalističke snage; to je rezultat sprege inozemnog imperijalizma i domaćeg feudalizma.

Suprotnost imperijalizma i kineskog naroda te suprotnost feudalizma i velikih masa ljudi osnovne su suprotnosti u modernom kineskom društvu. Naravno, postoje i druge, kao suprotnost između buržoazije i proletarijata te suprotnost između samih reakcionarnih vladajućih klasa. Ali temeljne su suprotnosti ipak one između imperijalizma i kineskog naroda. Te suprotnosti i njihovo zaoštravanje neizbježno moraju rezultirati

punskim ugovorom Kinesko-britanskom ugovoru o Nankingu, potpisanim u Humenu (Bogue) 1843. godine i s Kinesko-američkim ugovorom o Vanghaju 1844. godine. To je značilo da svakom državljaninu zemlje koja uživa tu povlasticu u Kini neće u sudskom sporu - građanskom ili krivičnom - suditi kineski sud, već konzul njegove zemlje.

¹⁸ Interesne sfere su bile razni dijelovi Kine koje su potkraj 19. stoljeća obilježile imperijalističke sile u agresiji na Kinu. Svaka od tih sila označila je područja koja su pripadala njezinom ekonomskom i vojnom utjecaju. Tako su pokrajine oko donjeg i srednjeg Jangcea označene kao britanska interesna sfera, Junan, Kvangtung i Kvangsi kao francuska zona, Šantung kao njemačka sfera, Fukien kao japanska sfera, a tri sjeveroistočne pokrajine (sadašnje pokrajine Liaoning, Kirin i Hejlungkjang) kao sfera carske Rusije. Nakon rusko-japanskog rata 1905. godine, južne dijelove tih triju sjeveroistočnih pokrajina zauzeli su Japanci.

¹⁹ To su bila područja koja su imperijalističke sile zauzele u ugovornim lukama nakon što su prisilile vladu dinastije Čing da ih otvori. U tim su područjima provodile svoju vladavinu koja nimalo nije ovisila o kineskom zakonu i upravi. Na taj su način neposredno ili posredno politički i ekonomski kontrolirale kineski feudalni i kompradorski režim. Za vrijeme revolucije (1924 - 1927) revolucionarni je narod na čelu s Komunističkom partijom Kineza započeo pokret za ukidanje tih područja, pa je tako u siječnju 1927. godine preuzeo britanske dijelove Hankouu i Kjukjangu. Međutim, imperijalisti su nakon Čang Kaj Šekove izdaje revolucije zadržali razna povlaštena područja.

²⁰ “Teze o revolucionarnom pokretu u kolonijalnim i polukolonijalnim zemljama”, usvojeno na Šestom kongresu Kominternе, stenografski zapis sa Šestog kongresa Kominterne, svezak 6., rus. izd., Moskva, 1929., str. 128.

stvaranjem revolucionarnih pokreta koji se neprekidno razvijaju. Velike revolucije u modernoj i suvremenoj Kini nastale su na osnovu ovih suprotnosti.

POGLAVLJE II KINESKA REVOLUCIJA

1. REVOLUCIONARNI POKRETI U POSLJEDNJIH STOTINU GODINA

Povijest pretvaranja Kine u polukoloniju i koloniju koje je proveo imperijalizam u sprezi s kineskim feudalizmom istovremeno je borba kineskog naroda protiv imperijalizma i njegovih slugu. Opijumski rat, tajpinški ustanak, kinesko-francuski rat, kinesko-japanski rat, reformacijski pokret iz 1898. godine, pokret Ji Ho Tuana, revolucija 1911., pokret 4. svibnja, pokret 30. svibnja, sjeverni pohod, agrarni revolucionarni rat i sadašnji rat otpora protiv Japana - svi ti ratovi i revolucije svjedoče o nesavladivom duhu kineskog naroda u borbi protiv imperijalizma i njegovih slugu.

Zahvaljujući neumoljivoj i junačkoj borbi kineskog naroda u posljednjih stotinu godina, imperijalizam nije uspio pokoriti Kinu, niti će to ikada uspjeti.

Hrabri kineski narod nastavit će borbu iako japanski imperijalizam danas napada iz sve snage i na sve moguće načine, preko brojnih zemljoposjednika i dijelova krupne buržoazije, poput očitih i prikrivenih Vang Čing Vejeva, koji su već kapitulirali pred neprijateljem ili će to uskoro učiniti. Ta junačka borba neće prestati sve dok kineski narod ne istjera japanski imperijalizam iz Kine i u potpunosti ne oslobodi zemlju.

Povijest revolucionarne nacionalne borbe kineskog naroda traje već gotovo sto godina, brojimo li od opijumskog rata 1840. godine ili trideset godina, brojeći od revolucije iz 1911. godine. Još nije dosegnula svoj puni zamah, niti je ostvarila svoje ciljeve, stoga kineski narod i, prije svega, Komunistička partija, moraju preuzeti odgovornost i odlučno nastaviti borbu.

Koji su ciljevi revolucije? Koji su zadaci revolucije? Koje su njezine pokretačke snage? Kakav je njezin karakter? I koje su perspektive te revolucije? To su pitanja na koja sada moramo naći odgovore.

180

travanj 1996. Prvi u potpunosti slobodni predsjednički izbori u kineskoj povijesti održani su na Tajvanu.

srpanj 1996. NR Kina provodi posljednji nuklearni pokus, a već idućeg mjeseca potpisuje međunarodni sporazum o zabrani testiranja nuklearnog oružja.

181

TUNG, MAO CE
Kineska revolucija i kineska komunistička partija

UP&UNDERGROUND
Proljeće 2009.

2. CILJEVI KINESKE REVOLUCIJE

Iz naše analize u trećem dijelu prvog poglavlja znamo da je današnje kinesko društvo kolonijalno, polukolonijalno i polufeudalno društvo. Tek kada spoznamo prirodu kineskog društva, možemo jasnije shvatiti ciljeve, zadatke, pokretačke snage i karakter kineske revolucije te njezine perspektive i budući razvoj. Stoga potpuno razumijevanje prirode kineskog društva, odnosno osobitosti kineskih uvjeta predstavlja osnovu potpunog razumijevanja svih problema revolucije.

S obzirom da je priroda današnjega kineskog društva kolonijalna, polukolonijalna i polufeudalna, koji su glavni ciljevi ili neprijatelji kineske revolucije na ovoj razini?

To su imperijalizam i feudalizam, buržoazija imperijalističkih zemalja i zemljoposjednička klasa naše zemlje. To su dva glavna ugnjetavača, dvije glavne prepreke razvoju kineskog društva na ovoj razini. Ova dva neprijatelja u dosluhu tlače kineski narod, od kojih je imperijalizam daleko najgori neprijatelj kineskog naroda; njegovo je ugnjetavanje narodu najteže.

Od japanske oružane invazije na Kinu, glavni je neprijatelj revolucije bio japanski imperijalizam zajedno sa svim kineskih izdajnicima i reacionarima, bilo da su oni otvoreno kapitulirali ili se spremaju to učiniti.

Kineska buržoazija, koja je također žrtva imperijalističkog ugnjetavanja, svojevremeno je vodila ključnu ulogu u revolucionarnim borbama, kao što je bila revolucija 1911. godine, te je sudjelovala u revolucionarnim borbama, kao što je, primjerice, sjeverni pohod i sadašnji rat otpora protiv Japana. Međutim, u dugom razdoblju od 1927. do 1937. godine, njezin je viši sloj, točnije, dio koji je predstavljao reacionarnu kliku unutar Kuomintang, surađivao s imperijalizmom tvoreći tako reacionarni savez sa zemljoposjedničkom klasom i time izdao prijatelje koji su mu pomagali - Komunističku partiju, proletarijat, seljaštvo i ostale dijelove sitne buržoazije - time je izdao kinesku revoluciju te izazvao njezin poraz. Zbog toga su u to vrijeme revolucionari i revolucionarne političke stranke (Komunistička partija) te buržoaske elemente morali sagledavali kao metu revolucije. U ratu otpora dio velike zemljoposjedničke klase i krupne buržoazije koje je predstavljao Vang Čing Vej, izdao je narod i prešao na stranu neprijatelja. Stoga narod koji se bori

²¹ J. V. Staljin, "Revolucija u Kini i zadaci Kominterne", *Djela*, engl. izd., FLPH, Moskva, 1959, Svezak IX, str. 128..

²² J. V. Staljin, O perspektivama revolucije u Kini", *Djela*, engl. izd., FLPH, Moskva, 1954, Svezak VIII, str.379.

protiv Japana može sagledavati te dijelove krupne buržoazije koji su izdali naše nacionalne interese jedino kao jednu od meta revolucije.

Očigledno je da su ti neprijatelji kineske revolucije vrlo moćni. Oni ne uključuju samo moćne imperijaliste i feudalne snage, već i buržoaske reacionare spremne na suradnju s imperijalističkim i feudalnim snagama u borbi protiv naroda. Stoga je pogrešno podcjenjivati snagu neprijatelja revolucionarnog kineskog naroda.

Suočena s takvim neprijateljima, kineska revolucija mora biti dugotrajna i okrutna. Revolucionarne se snage jedino u dugom vremenskom razdoblju mogu izgraditi i pretvoriti u silu koja će biti u stanju uništiti tako moćne neprijatelje. Takvi neprijatelji nemilosrdno se opiru kineskoj revoluciji, stoga revolucionarne snage moraju ojačati i pokazati najveću moguću izdržljivost kako bi mogle zadržati vlastite položaje i zauzeti neprijateljske. Pogrešno je misliti da se snage kineske revolucije mogu izgraditi za tren oka ili da kineska revolucionarna borba može pobijediti preko noći.

S obzirom na takve neprijatelje, glavno sredstvo ili oblik kineske revolucije mora biti oružana borba, a ne borba mirnim sredstvima. Naši su neprijatelji onemogućili bilo kakvu miroljubivu djelatnost u odnosu prema kineskom narodu i lišili ga svih političkih sloboda i demokratskih prava. Staljin kaže: "U Kini se oružana revolucija bori protiv oružane kontrarevolucije. To je jedno od specifičnih obilježja i jedna od prednosti kineske revolucije."²² Ta je formulacija potpuno ispravna. Stoga je pogrešno podcjenjivati oružanu borbu, revolucionarni rat, gerilski rat i vojne djelatnosti.

Kada je riječ o takvim neprijateljima, javlja se pitanje revolucionarnih uporišnih područja. Kako su glavni kineski gradovi već dugo vremena pod okupacijom moćnih imperijalista i njihovih reacionarnih kineskih saveznika, revolucionarne snage naprosto moraju zadržati sela pretvoriti u napredna, utvrđena uporišna područja, velike vojne, političke, ekonomske i kulturne tvrđave revolucije iz kojih će se boriti protiv svojih ljutih neprijatelja, koji će iz gradova napadati seoska područja, te na taj način dugotrajnim ratovanjem postupno ostvariti potpunu pobjedu revolucije. To je nužno ako se oni ne žele pomiriti s imperijalizmom i njegovim slugama, već žele odlučno nastaviti borbu, izgraditi i prekaliti svoje snage te izbjeći odlučne bitke sa snažnim neprijateljem sve dok sami dovoljno ne ojačaju. Budući da je situ-

Svi reacionari su tigrovi od papira. Naizgled su strašni, ali u biti uopće nisu tako moćni. Gledamo li dugoročno, moć nije u rukama reacionara, već naroda.

— "Razgovor s američkom novinarkom Annom Louiseom Strong" (kolovoz 1946)

182

acija takva, kineska revolucija može najprije pobijediti u seoskim područjima, i to zbog neravnomjernog privrednog razvoja Kine (njezina privreda nije ujedinjena kapitalistička privreda), zbog golemih površina (što revolucionarnim snagama daje mnogo manevarskog prostora), zbog razjedinjenog kontrarevolucionarnog tabora punog suprotnosti i zbog toga što borbu seljaka koji su glavna snaga revolucije vodi Komunistička partija, partija proletarijata. No s druge strane, upravo zbog tih je okolnosti revolucija neravnomjerna, a borba za potpunu pobjedu morat će biti duga i bespoštedna. Jasno je stoga da se ta dugotrajna revolucionarna borba u revolucionarnim uporišnim područjima uglavnom svodi na gerilsko ratovanje seljaka koje predvodi Komunistička partija Kine. Zato je pogrešno zanemarivati nužnost korištenja seoskih područja kao revolucionarnih uporišnih područja, neumorni rad seljaka i gerilsko ratovanje.

Međutim, ako naglašavamo oružanu borbu, ne znači da zanemarujemo ostale oblike borbe. Sasvim suprotno, oružana borba ne može uspjeti ako se ne uskladi s ostalim oblicima borbe. Isto tako, ako naglašavamo djelovanje u seoskim uporišnim područjima, to ne znači da zanemarujemo djelovanje u gradovima ili u ostalim prostranim seoskim područjima koja su još uvijek u rukama neprijatelja. Baš naprotiv, bez djelovanja u gradovima i spomenutim ostalim seoskim područjima naša bi vlastita seoska uporišna područja bila izolirana i revolucija bi doživjela poraz. Osim toga, konačni cilj revolucije je zauzimanje gradova, glavnih neprijateljskih baza i taj se cilj ne može ostvariti bez odgovarajućeg djelovanja u gradovima.

Zato je jasno da revolucija ne može pobijediti ni u seoskim područjima niti u gradovima bez uništenja neprijateljske vojske, njenog glavnog oružja u borbi protiv naroda. Stoga nije dovoljno samo poraziti neprijateljske snage u borbi, već ih treba u potpunosti slomiti.

Također je jasno da Komunistička partija ne smije biti brzopleta i sklona avanturizmu u svojoj propagandi i organizacijskom djelovanju u gradskim i seoskim područjima koje je zauzeo neprijatelj i u kojima već dugo vladaju mračne snage otpora, već njezini pažljivo izabrani kadrovi moraju djelovati tajno, moraju prikupljati snagu i moraju provoditi dugo vremena u tim područjima. Vodeći narod u borbi protiv neprijatelja, Partija mora prihvatiti taktiku polaganog i sigurnog napredovanja korak po korak, u skladu s načelom vođenja borbe na

183

20. veljače 1997.
Umire Deng Xiaoping.

1. srpnja 1997.
Hongkong je vraćen pod suverenitet NR Kine.

rujan 1997.
Na 15. partijskom kongresu Deng Xiaopingova teorija prihvaćena je kao vodeća ideologija Komunističke partije Kine.

Mi smo marksisti, a marksizam nas uči da u pristupanju problemu trebamo početi od objektivnih činjenica umjesto od apstraktnih definicija te da trebamo izvoditi politiku, mjere i načela po kojima se ravnamo iz analize tih činjenica.

— "Razgovori sa Savjetovanja o književnosti i umjetnosti u Jenanu" (svibanj 1942)

pogodnom tlu koje nam daje prednost. Partija mora djelovati suzdržano i koristiti se otvorenim oblicima djelovanja koje dopuštaju zakon, propisi i društveni običaji. Isprazna galama i nesmotreno djelovanje nikad ne mogu uroditi uspjehom.

3. ZADACI KINESKE REVOLUCIJE

Imperijalizam i feudalna klasa zemljoposjednika glavni su neprijatelji kineske revolucije u ovom njezinom stadiju, no koji su sadašnji zadaci revolucije?

Nesumnjivo, glavni su zadaci borba protiv ta dva neprijatelja, provođenje narodne revolucije kojom će se zbaciti ugnjetavanje inozemnih imperijalista i demokratska revolucija koja će ukinuti ugnjetavanje feudalnih zemljoposjednika. Treba dodati da je glavni i najvažniji zadatak provođenje narodne revolucije koja će zbaciti imperijalizam.

Ta su dva velika zadatka međusobno povezana. Ako se ne zbací vlast imperijalista, ne može se okončati vladavina feudalno-zemljoposjedničke klase, jer je imperijalizam njezin glavni oslonac. Isto tako, ako se ne pruži pomoć seljacima u njihovoj borbi protiv feudalnih zemljoposjednika, neće biti moguće izgraditi snažne revolucionarne snage koje će zbaciti imperijalističku vlast, jer je feudalno-zemljoposjednička klasa glavni društveni temelj imperijalističke vlasti u Kini, dok je seljaštvo glavna snaga u kineskoj revoluciji. Stoga su dva osnovna zadatka - nacionalna i demokratska revolucija - istovremeno različiti i povezani.

Spomenuta su dva revolucionarna zadatka zapravo već povezana, jer je glavni i neodgodivi zadatak nacionalne revolucije pružanje otpora japanskim imperijalističkim okupatorima, a demokratska se revolucija mora provesti kako bi se dobio taj rat. Pogrešno je smatrati da su narodna revolucija i demokratska revolucija dvije potpuno različite etape revolucije.

4. POKRETAČKE SNAGE KINESKE REVOLUCIJE

Koje su pokretačke snage kineske revolucije s obzirom na prirodu kineskog društva, sadašnje ciljeve i zadatke kineske revolucije koje smo prethodno definirali i analizirali?

TUNG, MAO CE
Kineska revolucija i kineska komunistička partija

UP&UNDERGROUND
Proljeće 2009.

Budući da je kinesko društvo kolonijalno, polukolonijalno i polufeudalno te da su mete revolucije uglavnom strana imperijalistička vlast i domaći feudalizam, a njezini ciljevi rušenje tih dvaju ugnjetača, koje to klase i slojevi kineskog društva predstavljaju snage sposobne da im se suprotstave? To je pitanje o pokretačkim snagama kineske revolucije u sadašnjem stadiju. Jasno razumijevanje ovog pitanja potrebno je da bi se donijelo ispravno rješenje problema osnovnih taktika kineske revolucije.

Koje klase danas postoje u kineskom društvu? To su zemljoposjednička klasa i buržoazija, pri čemu zemljoposjednička klasa i gornji sloj buržoazije čine vladajuću klasu kineskog društva. Postoje također proletarijat, seljaštvo i različiti dijelovi sitne buržoazije koji ne pripadaju seljaštvu, a sve su te klase podčinjene u golemim prostranstvima Kine.

Stav i ponašanje tih klasa prema kineskoj revoluciji u potpunosti je određeno njihovim ekonomskim položajem u društvu. Stoga su pokretačke snage kao i ciljevi i zadaci revolucije određeni prirodom kineskog društveno-ekonomskog sistema.

Razmotrimo sada različite klase u kineskom društvu.

1. Klasa zemljoposjednika

Klasa zemljoposjednika je glavna društvena osnova imperijalističke vlasti u Kini. To je klasa koja koristi feudalni sistem za iskorištavanje i ugnjetavanje seljaka, sprečava politički, ekonomski i kulturni razvoj Kine i uopće nema nikakvu naprednu ulogu.

Stoga su zemljoposjednici kao klasa meta, a ne pokretačka snaga revolucije.

U sadašnjem ratu otpora dio krupnih zemljoposjednika je zajedno s jednim dijelom krupne buržoazije (kapitulantima), prešao na stranu japanskih agresora i izdao kineski narod. Drugi se dio krupnih zemljoposjednika, zajedno s jednim drugim dijelom krupne buržoazije (konzervativci) sve više koleba, iako se i dalje nalazi u anti-japanskom taboru. No dobar dio prosvijećenog nižeg plemstva, uključujući srednje i sitne zemljoposjednike koji imaju određena kapitalistička obilježja, pokazuje određeni entuzijazam spram rata i s njima se moramo ujediniti u zajedničkoj borbi protiv Japana.

Najosnovnija metoda rada koju svi komunisti moraju imati na umu je određivanje radne politike u skladu sa stvarnim uvjetima. Kada proučavamo uzroke naših pogrešaka, pronalazimo da su one nastale radi našeg udaljavanja od stvarnih situacija u određenom vrijeme i na određenom mjestu te subjektivnosti u određivanju smjera naše radne politike.

— “Govor na konferenciji kadrova u oslobođenom području Šansi Sijuan” (1. travanj 1948)

2. Buržoazija

Postoji razlika između kompradorske krupne buržoazije i nacionalne buržoazije.

Kompradorska krupna buržoazija je klasa koja izravno služi kapitalistima imperijalističkih zemalja koji je zauzvat podržavaju. Bezbrojne veze čvrsto je povezuju s feudalnim snagama iz unutrašnjosti zemlje. Stoga je ona meta kineske revolucije i nikad u revolucionarnoj povijesti nije bila njezina pokretačka snaga.

Međutim, razni dijelovi kompradorske krupne buržoazije udruženi su s raznim imperijalističkim silama i kad se razlike između tih sila zaoštre, a revolucija se uglavnom usmjeri protiv jedne od njih, postoji mogućnost da će se pojedini dijelovi kompradorske klase koji služe ostalim imperijalističkim grupacijama pridružiti postojećoj anti-imperijalističkoj fronti u određenoj mjeri i za određeno vrijeme. Naravno, oni će se okrenuti protiv kineske revolucije čim to učine njihovi gospodari.

U sadašnjem ratu krupna projapanska buržoazija (kapitulanti) predala se neprijatelju ili se to sprema učiniti. Proeuropska i proamerička krupna buržoazija (konzervativci) sve se više kolebaju iako su još uvijek u anti-japanskom taboru i igraju dvostruku igru u kojoj istovremeno pružaju otpor Japanu i protiv se Komunističkoj partiji. Kapitulante krupne buržoazije treba smatrati neprijateljima i odlučno se boriti protiv njih. Prema konzervativcima krupne buržoazije treba primijeniti dvojni revolucionarnu politiku; s jedne strane se treba povezati s njima jer su oni još uvijek protiv Japana, te iskorištavati suprotnosti između njih i japanskog imperijalizma. S druge strane treba se odlučno boriti protiv njih, jer oni vode drsku antikomunističku reakcionarnu politiku štetnu za otpor i jedinstvo koji bi bili ugroženi bez takve naše borbe.

Nacionalna buržoazija je klasa koja ima dvojni karakter.

S jedne strane ugnjetava je imperijalizam i sputava feudalizam pa se stoga između njih razvilo proturječje. U tom smislu ona tvori jednu od revolucionarnih snaga. Za vrijeme kineske revolucije ona je pokazala određeni entuzijazam za borbu protiv imperijalizma i vlade birokrata i vojnih diktatora.

Ali s druge joj strane nedostaje hrabrosti da se u potpunosti suprotstavi imperijalizmu i feudalizmu, jer je ekonomski i politički slaba te je još uvijek ekonomski povezana s imperijalizmom i feudalizmom. To se vrlo

jasno vidi kada ojačaju narodne revolucionarne snage.

Iz dvojnog karaktera nacionalne buržoazije proizlazi da ona u određenim trenucima i u određenoj mjeri može sudjelovati u revoluciji protiv imperijalizma i vlada birokrata i vojnih diktatora i da može postati revolucionarna snaga, ali da u nekim drugim vremenima postoji opasnost da će ona slijediti kompradorsku krupnu buržoaziju i djelovati protiv revolucije.

Nacionalna buržoazija u Kini, koju uglavnom čini srednja buržoazija, zapravo nikad nije bila politički jaka, već ju je ograničavala reakcionarna politika krupne zemljoposjedničke klase i krupne buržoazije koje drže vlast, iako ih je slijedila u borbi protiv revolucije u razdoblju od 1927. do 1931. (prije incidenta 18. rujna). U sadašnjem ratu ona se razlikuje ne samo od kapitulantske klase krupnih zemljoposjednika i krupne buržoazije, već i od konzervativaca krupne buržoazije, i do sada nam je bila prilično dobar saveznik. Stoga je prijeko potrebno voditi mudru politiku prema nacionalnoj buržoaziji.

3. Različiti dijelovi sitne buržoazije, osim seljaka

Sitna buržoazija, ne uključujući seljake, sastoji se od velikog broja intelektualaca, sitnih trgovaca, obrtnika i raznih stručnjaka.

Njihov je položaj pomalo nalik na položaj srednjih seljaka, jer su i oni podložni ugnjetavanju imperijalizma, feudalizma i krupne buržoazije i sve su bliže financijskoj propasti i oskudici.

Stoga su ti dijelovi sitne buržoazije jedna od pokretačkih snaga revolucije i pouzdan saveznik proletarijata. Oni jedino pod vodstvom proletarijata mogu ostvariti svoje oslobođenje.

Razmotrimo sada različite dijelove sitne buržoazije kojima ne pripada seljaštvo.

Kao prvo, to su intelektualci i studentska mladež. Oni nisu posebna klasa ili društveni sloj. U današnjoj Kini većina njih može se svrstati u kategoriju sitne buržoazije uzmemo li u obzir obitelji iz kojih potječu, uvjete u kojima žive i njihovo političko stajalište. U posljednjih nekoliko desetljeća njihov je broj prilično porastao. Osim onog dijela intelektualaca koji se povezao s imperijalistima i krupnom buržoazijom te im služi u borbi protiv naroda, većina intelektualaca i studenata izložena je ugnjetavanju imperijalizma, feudalizma i krupne buržoazije i živi u strahu od nezaposlenosti ili od prisil-

nog prekidanja studija. Zbog toga su oni većinom revolucionarni. Oni više ili manje posjeduju znanje koje su stekli u buržoaskim školama, imaju snažno razvijen osjećaj za politiku i često imaju predvodničku ulogu ili služe kao veza s masama u sadašnjem stadiju revolucije. Najbolji dokaz za to je odlazak kineskih studenata u inozemstvo prije revolucije 1911. godine, pokret 4. svibnja 1919., pokret 30. svibnja 1925. i pokret 9. prosinca 1935. Osobito velik broj više ili manje osiromašenih intelektualaca može se udružiti s radnicima i seljacima i podržati revoluciju ili sudjelovati u njoj. U Kini se marksističko-lenjinistička ideologija najprije proširila i bila prihvaćena među intelektualcima i mladim studentima. Revolucionarne snage ne mogu se uspješno organizirati niti se revolucionarno djelovanje može uspješno odvijati bez sudjelovanja revolucionarnih intelektualaca. Ali intelektualci često teže subjektivnosti i individualizmu, nepraktični su u svojim razmišljanjima i neodlučni u djelovanju sve dok se svim srcem ne posvete masovnoj revolucionarnoj borbi ili dok ne odluče da služe interesima masa i postanu dio njih. Iako mnoštvo revolucionarnih intelektualaca u Kini može imati predvodničku ulogu ili može služiti kao veza s masama, neće svi ostati revolucionari do kraja. Neki će u kritičnim trenucima istupiti iz revolucionarnih redova i postati pasivni, dok neki od njih čak mogu postati neprijatelji revolucije. Intelektualci mogu prevladati svoje nedostatke samo u dugotrajnim masovnim borbama.

Drugo, tu su sitni trgovci. Oni najčešće imaju male trgovine i zapošljavaju nekoliko pomoćnika ili rade bez njih. Žive u opasnosti od financijske propasti kao rezultata izrabljivanja od strane imperijalista, krupne buržoazije i zelenaša.

Treće, tu su obrtnici. Ima ih vrlo mnogo. Oni posjeduju vlastita sredstva za proizvodnju i ne unajmljuju radnike, tj. imaju jednog ili dva naučnika ili pomoćnika. Njihov je položaj sličan položaju srednjih seljaka.

Četvrto, razni stručnjaci. Tu ubrajamo liječnike i razna druga stručna zanimanja. Oni ne iskorištavaju druge ili to čine gotovo neznatno. Njihov je položaj sličan položaju obrtnika.

Navedeni dijelovi sitne buržoazije obuhvaćaju veliki dio naroda koji moramo pridobiti i čije interese moramo štiti jer oni uglavnom mogu podržati revoluciju ili sudjelovati u njoj i biti dobri saveznici. Njihova je slabost u tome što su neki od njih skloni utjecaju buržoazi-

Ako čovjek želi uspjeti u svojem radu, to jest, postići očekivane rezultate, on mora svoje ideje uskladiti sa zakonima objektivnog vanjskog svijeta. Ako to ne učini, on neće uspjeti u svom djelovanju. Nakon što doživi neuspjeh, iz toga će izvući pouku, ispraviti će svoje ideje tako da one odgovaraju zakonima vanjskog svijeta te tada može neuspjeh pretvoriti u uspjeh; to je smisao izreke “neuspjeh je majka uspjeha” i “iz svake se nesreće može izvući pouka”. — “O praksi”, (srpanj 1937)

lipanj 1998.
Predsjednik SAD-a Bill Clinton u posjetu Kini izražava zabrinutost za stanje ljudskih prava i stanje u Tibetu, ali potvrđuje američku podršku politici jedne Kine.

je; u skladu s time, među njima moramo nastaviti s provođenjem revolucionarne propagande i organizacijskog rada.

4. Seljaštvo

Seljaštvo obuhvaća približno osamdeset posto ukupnog kineskog stanovništva i glavna je snaga u njezinoj nacionalnoj privredi današnjice.

Među seljaštvom je prisutan oštar proces polarizacije.

Prvo, tu su bogati seljaci. Oni čine oko pet posto seoskog stanovništva (ili desetak posto sa zemljoposjednicima) te predstavljaju seosku buržoaziju. Većina bogatih seljaka u Kini po prirodi je polufeudalna jer dio svoje zemlje daju u zakup, posuđuju novac i nemilosrdno iskorištavaju radnike koji im obavljaju poljoprivredne poslove. No i oni sami rade na polju, pa su u tom smislu dio seljaštva. Oblik proizvodnje bogatih seljaka biti će koristan određeno vremensko razdoblje. Općenito govoreći, oni mogu u određenoj mjeri pridonijeti antiimperijalističkoj borbi seoskih masa i ostati neutralni u agrarnoj revolucionarnoj borbi protiv zemljoposjednika. Stoga bogate seljake ne smijemo poistovjećivati sa zemljoposjednicima, niti prije vremena primijeniti politiku uklanjanja bogatog seljaštva.

Drugo, srednji seljački sloj. Oni čine dvadesetak posto kineskog seljačkog stanovništva. Ekonomski su nezavisni (ponekad, kada je žetva obilna, mogu nešto uštedjeti, povremeno unajmljuju radnike ili posuđuju male svote novca uz kamate) i uglavnom nikoga ne iskorištavaju, već imperijalisti, zemljoposjednici i buržoazija iskorištavaju njih. Nemaju nikakvih političkih prava. Neki od njih nemaju dovoljno zemlje i samo određen dio (imućni srednji seljaci) posjeduju višak zemlje. Ne samo da se srednji seljaci mogu pridružiti antiimperijalističkoj revoluciji i agrarnoj revoluciji, već mogu i prihvatiti socijalizam. Zato cijelo srednje seljaštvo može biti pouzdani saveznik proletarijata i važna pokretačka snaga revolucije. Njihova pozitivna ili negativna shvaćanja revolucije jedan su od činilaca koji uvjetuju ishod revolucije, naročito nakon agrarne revolucije kada postanu većina seoskog stanovništva.

Treće, tu su siromašni seljaci. Siromašni seljaci u Kini, zajedno s najamnim radnicima, čine sedamdesetak posto seoskog stanovništva. To su ogromne mase seoskog stanovništva koje nemaju zemlje ili je njihov po-

sjed vrlo malen, seoski poluproletarijat, najveća pokretačka snaga kineske revolucije, prirodni i najpouzdaniji saveznik proletarijata i glavni izvor revolucionarnih snaga Kine. Siromašni i srednji seljaci mogu postići vlastito oslobođenje jedino pod vodstvom proletarijata, a proletarijat može voditi revoluciju do pobjede samo stvaranjem čvrstog saveza sa siromašnim i srednjim seljacima. U suprotnom ništa od toga nije izvedivo. Izraz “seljaštvo” odnosi se uglavnom na siromašne i srednje seljake.

5. Proletarijat

U kineski se proletarijat ubrajaju radnici u suvremenoj industriji, kojih ima dva i pol do tri milijuna, zatim radnici u sitnoj industrijskoj proizvodnji, obrtnici i trgovački pomoćnici u gradovima, kojih ima oko dvanaest milijuna, te ogroman broj seoskog proletarijata (najamni radnici na poljima) i ostali stanovnici grada i sela koji ništa ne posjeduju.

Osim zajedničkih obilježja s proletarijatom u ostalim dijelovima svijeta - njegova povezanost s najrazvijenijim oblikom privrede, snažan smisao za organizaciju i disciplinu i neposjedovanje osobnih sredstava za proizvodnju - kineski proletarijat ima i mnoga istaknuta obilježja.

Koja su to obilježja?

Prvo, kineski proletarijat je odlučniji i temeljitiji u revolucionarnoj borbi nego bilo koja druga klasa, jer je izložen trostrukom ugnjetavanju (imperijalističkom, buržoaskom i feudalnom), tako okrutnom i žestokom kakvo se rijetko može pronaći u drugim zemljama. Budući da u polukolonijalnoj Kini nema nikakve ekonomske osnove za društvenu reformu kao što je to slučaj u Europi, cijeli je proletarijat, osim nekoliko otpadnika, krajnje revolucionaran.

Drugo, otkako se pojavio na revolucionarnoj sceni, kineski je proletarijat bio pod rukovodstvom svoje revolucionarne partije - Komunističke partije Kine - i postao politički najsvjesnija klasa kineskog društva.

Treće, budući da kineski proletarijat uglavnom čine propali seljaci, on je prirodno povezan sa seoskim masama, zbog čega se lako može ostvariti savez s njima.

Stoga je, usprkos određenim neizbježnim slabostima, kao što su, na primjer, njegova malobrojnost (u odnosu na seljaštvo), mladost (u usporedbi s proletarijatom u kapitalističkim zemljama) i niska obrazovna razi-

na (u usporedbi s buržoazijom), kineski proletarijat ipak osnovna pokretačka sila kineske revolucije. Kineska revolucija nikako ne može uspjeti ako je ne vodi proletarijat. Uzmemo li primjer iz prošlosti, revolucija iz 1911. godine nije uspjela jer proletarijat nije svjesno sudjelovao u njoj i Komunistička partija tada još uvijek nije postojala. Iz bliže prošlosti, revolucija iz 1924. do 1927. za određeno je vrijeme postigla veliki uspjeh jer je proletarijat svjesno sudjelovao u njoj i bio je na njezinu čelu, a Komunistička je partija već postojala. Revolucija je ipak doživjela poraz jer je krupna buržoazija izdala svoj savez s proletarijatom i odbacila zajednički revolucionarni program, a kineski proletarijat i njegova politička partija još nisu imali dovoljno revolucionarnog iskustva. Osvrnimo se na sadašnji rat protiv Japana: proletarijat i Komunistička partija predvode antijapansku narodnu ujedinjenu frontu i cijeli je narod, ujedinjen u revoluciji, započeo veliki rat otpora i vodi se odlučna borba.

Kineski bi proletarijat morao shvatiti da iako je klasa s najvećom političkom sviješću i smislom za organizaciju, on ne može pobijediti oslanjajući se samo na vlastite snage. Da bi pobijedio, mora se ujediniti, u skladu s promjenjivim okolnostima, sa svim klasama i slojevima koji mogu sudjelovati u revoluciji i mora organizirati revolucionarnu ujedinjenu frontu. Među svim klasama kineskog društva, seljaštvo je čvrst saveznik radničke klase, gradska sitna buržoazija je pouzdan saveznik, a nacionalna buržoazija je saveznik u određenim trenucima i u određenoj mjeri. To je jedan od temeljnih zakona utvrđenih u kineskoj suvremenoj revolucionarnoj povijesti.

6. Skitnice

Položaj Kine kao kolonije i polukolonije utjecao je na rast nezaposlenosti velikog dijela njezinog gradskog i seoskog stanovništva. Mnogi od njih, lišeni pravih sredstava zarađivanja za život, prinuđeni su pribjegavati nezakonitim zanimanjima; stoga ima mnogo lupeža, razbojnika, prosjaka i prostitutki, kao i onih koji se bave čarobnjaštvom. Taj je društveni sloj nestabilan; dok će neke od njih reakcionarne snage primamiti na svoju stranu, drugi će se možda pridružiti revoluciji. Tim ljudima nedostaju konstruktivna obilježja i oni su skloniji rušenju nego stvaranju. Kad se pridruže revoluciji, oni postaju izvor skitničko-pobunjeničke i anarhističke ideologije u revolucionarnim redovima. Zbog toga moramo

²³ Vidi: V. I. Lenjin, “Agrarni program socijal-demokracije u prvoj ruskoj revoluciji, 1905-1907”, *Sabrana djela*, engl. izd. FLPH, Moskva, 1962, Svezak XIII, str. 219-429.

znati kako da ih preodgojimo i kako da se čuvamo njihove destruktivnosti.

To je naša analiza pokretačkih snaga kineske revolucije.

5.

KARAKTER KINESKE REVOLUCIJE

Sada smo upoznali prirodu kineskog društva, odnosno specifičnih uvjeta u Kini, što je osnovni preduvjet razumijevanja svih problema kineske revolucije. Također su nam jasni ciljevi, zadaci i pokretačke snage kineske revolucije; to su osnovna pitanja koja se javljaju u sadašnjem stadiju revolucije i koja proizlaze iz specifične prirode kineskog društva, odnosno iz specifičnih kineskih uvjeta. Shvaćajući sve to, sada možemo razumjeti još jedno osnovno pitanje revolucije u njezinu sadašnjem stadiju, a to je karakter kineske revolucije.

Kakav je uistinu karakter kineske revolucije u sadašnjem stadiju? Je li to buržoasko-demokratska ili proletersko-socijalistička revolucija? Jasno je da to jedino može biti buržoasko-demokratska revolucija.

Budući da je kinesko društvo kolonijalno, polukolonijalno i polufeudalno, da su glavni neprijatelji kineske revolucije imperijalizam i feudalizam, da su zadaci revolucije pobijediti ta dva neprijatelja pomoću narodne i demokratske revolucije u kojoj ponekad sudjeluje i buržoazija te budući da je oštrica revolucije usmjerena protiv imperijalizma i feudalizma, a ne protiv kapitalizma i kapitalističkog privatnog vlasništva općenito, čak ako krupna buržoazija izda revoluciju i postane njezin neprijatelj - budući da je sve to istina, karakter kineske revolucije u sadašnjem stadiju nije proletersko-socijalistički, već buržoasko-demokratski.²³

Međutim, u današnjoj Kini buržoasko-demokratska revolucija nije više ona revolucija starog općenitog tipa, koja je sada zastarjela, već je to posebna revolucija takve vrste. Takvu revoluciju nazivamo novom demokratskom revolucijom i ona se danas razvija u svim ostalim kolonijalnim i polukolonijalnim zemljama, baš kao i u Kini. Nova demokratska revolucija dio je svjetske proletersko-socijalističke revolucije jer se odlučno suprotstavlja imperijalizmu, tj. međunarodnom kapitalizmu. U političkom smislu ona teži zajedničkoj diktaturi revolucionarnih klasa nad imperijalistima, izdajnicima i reacionarima i protivni se pretvaranju kineskog društva u

Idealizam i metafizika su najjednostavnije stvari na svijetu, jer ljudi o tome mogu govoriti toliko besmislica koliko god žele, bez da ih zasnivaju na objektivnoj stvarnosti ili da su ih iskušali protiv stvarnosti. S druge strane, materijalizam i dijalektika pretpostavljaju određeni trud. Oni se moraju zasnivati na objektivnoj stvarnosti te biti na njoj iskušani. Ako se ne potrudimo, lako možemo posrnuti u idealizam i metafiziku.
— Uvodni govor za “Materijal o Hu Fengovoj kontrarevolucionarnoj kluci” (svibanj 1955)

studeni 1998.
Jang Ce Min posjećuje Japan. Prvi kineski šef države koji je to učinio.

prosinac 1998.
U gradiću u provinciji Sečuan provode se prvi slobodni izbori kao pilot program širenja demokratske procedure.

TUNG, MAO CE
Kineska revolucija i kineska komunistička partija

društvo pod buržoaskom diktaturom. U ekonomskom smislu ona teži nacionalizaciji svih velikih poduzeća i kapitala imperijalista, izdajnika i reacionara te podjeli zemljoposjedničke zemlje seljacima, dok bi općenito očuvala privatno kapitalističko poduzetništvo i posjede bogatih seljaka. Stoga novi oblik demokratske revolucije otvara put kapitalizmu, ali stvara i preduvjete za izgradnju socijalizma. Sadašnji stadij kineske revolucije prijelazni je stadij između ukidanja kolonijalnog, polukolonijalnog i polufeudalnog društva i uspostavljanja socijalističkog društva, drugim riječima to je proces nove demokratske revolucije. Taj proces koji je pokrenut nakon Prvog svjetskog rata i ruske Oktobarske revolucije, u Kini je započeo pokretom 4. svibnja 1919. Nova demokratska revolucija je antiimperijalistička i antifeudalna revolucija širokih narodnih masa pod rukovodstvom proletarijata. Kinesko društvo može napredovati u socijalizam jedino pomoću takve revolucije; drugi put ne postoji.

Nova demokratska revolucija neizmjenno se razlikuje od demokratskih revolucija Europe i Amerike po tome što njezin rezultat nije diktatura buržoazije, već diktatura ujedinjene fronte svih revolucionarnih klasa pod rukovodstvom proletarijata. U sadašnjem ratu otpora antijapanska demokratska politička vlast, uspostavljena na uporišnim područjima koja su pod rukovodstvom Komunističke partije, jest politička vlast antijapanske narodne ujedinjene fronte. To nije ni buržoaska ni proleterska jednoklasna diktatura, već zajednička diktatura revolucionarnih klasa na čelu s proletarijatom. Svi koji se odupiru Japanu i pristaju uz demokraciju imaju pravo sudjelovanja u toj političkoj vlasti bez obzira na njihovu partijsku opredijeljenost.

Nova demokratska revolucija razlikuje se od socijalističke i po tome što ruši vladavinu imperijalista, izdajnika i reacionara u Kini, ali ne uništava niti jedan dio kapitalizma koji može pridonijeti borbi protiv imperijalizma i feudalizma.

Nova demokratska revolucija u osnovi se slaže s revolucijom koju je u Tri narodna načela 1924. godine zamislio dr. Sun Jat Sen. U Manifestu Prvog nacionalnog kongresa Kuomintanga objavljenom te godine dr. Sun je izjavio:

“Buržoazija obično ima monopol nad takozvanim demokratskim sistemom u suvremenim državama i on je zbog toga postao puko oružje za tlačenje naroda.

Kada gledamo na neku stvar, moramo ispitati njezinu bit i proučiti njezinu pojavu baš kao vratar na ulazu, i jednom kada prođemo vrata, mi moramo uhvatiti bit te stvari; to je jedina pouzdana i znanstvena metoda analize.
— “Samo jedna iskra može upaliti vatru u preriji” (5. siječanj 1930).

Nasuprot tomu, Kuomintangovo načelo demokracije podrazumijeva demokratski sistem u kojem sudjeluju svi dijelovi naroda, a ne samo povlaštena manjina.”

Također je dodao:

“Poduzećima kao što su banke, željezničke ili avionske kompanije, bilo da su u rukama Kineza ili stranaca, koja su monopolistička ili prevelika za privatno upravljanje, upravljat će država tako da privatni kapital ne može vladati životom naroda. To je glavno načelo regulacije kapitala.”

Zatim je u svom Testamentu upozorio na temeljno načelo domaće i strane politike: “Moramo pokrenuti narodne mase i ujediniti se u zajedničkoj borbi s onim zemljama svijeta koje nas smatraju sebi ravnima.” Tako su Tri narodna načela stare demokracije, prilagođena staroj situaciji u zemlji i svijetu, postala Tri narodna načela nove demokracije, prilagođena novoj situaciji u zemlji i svijetu. Komunistička partija Kine mislila je upravo na ta Tri posljednja narodna načela kada je u svom manifestu od 22. rujna 1937. objavila da su “Tri narodna načela ono što je danas potrebno Kini i da je naša partija spremna da se bori za njihovo potpuno ostvarenje”. Spomenuta Tri narodna načela utjelovljuju tri velike odredbe dr. Sun Jat Sena - savez s Rusijom, suradnju s Komunističkom partijom i pomoć seljacima i radnicima. Bilo koji oblik Triju narodnih načela koji u novoj situaciji u zemlji i svijetu odstupa od tri velike odredbe - nije revolucionaran. (Ovdje se nećemo baviti činjenicom da se komunizam i Tri narodna načela slažu u osnovnom političkom programu za demokratsku revoluciju, ali se razlikuju u svim ostalim aspektima.)

Stoga se ne može zanemariti uloga proletarijata seljaštva i ostalih dijelova sitne buržoazije u kineskoj buržoasko-demokratskoj revoluciji, bilo da je to u vezi s udruživanjem snaga u borbi (odnosno, ujedinenom frontom) ili u vezi s organizacijom državne vlasti. Svi koji pokušaju zaobići te klase neće moći riješiti problem sudbine kineskog naroda niti bilo koji drugi problem Kine. Kineska revolucija u sadašnjem stadiju mora nastojati stvoriti demokratsku republiku u kojoj će radnici, seljaci i ostali dijelovi sitne buržoazije zauzimati

战无不胜的马克思主义、列宁主义、毛泽东思想万岁！

188

189

25. travnja 1999.
Desetak tisuća pripadnika vjerskog pokreta Falun Gong okružuje službeno boravište visokih kineskih dužnosnika Zongnanhai. Falun Gong je zabranjen, a članovi progonjeni.

TUNG, MAO CE
Kineska revolucija i kineska komunistička partija

UP&UNDERGROUND
Proljeće 2009.

određen položaj i imati određenu ulogu. Drugim riječima, to mora biti demokratska republika osnovana na revolucionarnom savezu radnika, seljaka, gradske buržoazije i svih drugih koji su protiv imperijalizma i feudalizma. Jedino se pod rukovodstvom proletarijata može u potpunosti ostvariti takva republika.

6.

PERSPEKTIVE KINESKE REVOLUCIJE

Kad smo sada razjasnili osnovna pitanja - prirodu kineskog društva, ciljeve, zadatke, pokretačke snage i karakter kineske revolucije u sadašnjem stadiju - lako je uočiti njezine perspektive, odnosno shvatiti odnos buržoasko-demokratske i proletersko-socijalističke revolucije, tj. sadašnjeg i budućeg stadija kineske revolucije.

Krajnja perspektiva kineske revolucije, bez sumnje, nije kapitalizam već socijalizam i komunizam, jer kineska buržoasko-demokratska revolucija u njezinu sadašnjem stadiju nije ona stara općenitog tipa, već nova, specifična demokratska revolucija - nova demokratska revolucija - i zato što se odvija u novim međunarodnim okolnostima tridesetih i četrdesetih godina koje su u znaku pojave socijalizma i pada kapitalizma, u doba drugoga svjetskog rata i u eri revolucije.

Međutim, ne treba se uopće čuditi, već dapače, treba očekivati da će se kapitalistička privreda do određene mjere razviti u kineskom društvu kad se uklone prepreke razvoju kapitalizma nakon pobjede revolucije, jer cilj je kineske revolucije u sadašnjem stadiju promjena postojeće kolonijalne, polukolonijalne i polufeudalne situacije u društvu, odnosno nastojanje da se završi nova demokratska revolucija. Određeni stupanj razvoja kapitalizma bit će neizbježna posljedica pobjede demokratske revolucije u ekonomski zaostaloj Kini. No to će biti samo jedan aspekt ishoda kineske revolucije, a ne njezina cijela slika. Cijela će slika pokazivati razvoj socijalističkih i kapitalističkih čimbenika. Koji će biti socijalistički čimbenici? To će biti sve veća relativna važnost proletarijata i Komunističke partije među političkim snagama u zemlji, vodeća uloga proletarijata i Komunističke partije koju seljaštvo, inteligencija i gradska sitna buržoazija već prihvataju ili će vjerojatno prihvatiti, te državni sektor privrede u vlasništvu demokratske republike i kooperativni sektor privrede u vlasništvu radnog naroda. Sve to bit će socijalistički čimbenici. Ako uz

to i međunarodna situacija bude povoljna, spomenuti će čimbenici vjerojatno omogućiti kineskoj buržoasko-demokratskoj revoluciji da na koncu izbjegne kapitalističku i uživa u socijalističkoj budućnosti.

7.

DVOSTRUKI ZADATAK KINESKE REVOLUCIJE I KOMUNISTIČKA PARTIJA KINE

Povežemo li prethodne dijelove ovog poglavlja, uvidjet ćemo da kineska revolucija u cjelini uključuje dvostruki zadatak. Točnije, ona obuhvaća buržoasko-demokratsku revoluciju (novu demokratsku revoluciju) i proletersko-socijalističku revoluciju, odnosno, sadašnji i budući stadij revolucije. Rukovođeu ulogu u tom dvostrukom revolucionarnom zadatku treba preuzeti Komunistička partija Kine, partija proletarijata, bez čijeg vodstva ne može uspjeti niti jedna revolucija.

Završiti kinesku buržoasko-demokratsku revoluciju (novu demokratsku revoluciju) i pretvoriti je u socijalističku revoluciju kad sve nužne okolnosti budu povoljne, to je cjelokupni velik i slavan revolucionarni zadatak Komunističke partije Kine. Svaki član Partije mora težiti njegovu ispunjenju i ni u kom slučaju ne smije odustati na pola puta. Neki nezreli komunisti misle da se naš zadatak ograničava na sadašnju demokratsku revoluciju i da ne uključuje buduću socijalističku revoluciju, odnosno da je sadašnja revolucija ili agrarna revolucija zapravo socijalistička. Mora se izričito naglasiti da su ta shvaćanja pogrešna. Svaki komunist mora znati da kineski revolucionarni pokret na čelu s Komunističkom partijom u cjelini obuhvaća dva stadija, demokratsku i socijalističku revoluciju, što su dva bitno različita revolucionarna procesa, od kojih se drugi proces može provesti tek kad se prvi završi. Demokratska revolucija je neophodna priprema za socijalističku revoluciju, a socijalistička je revolucija nužni epilog demokratske revolucije. Krajnji cilj za kojim teže svi komunisti je ostvarenje socijalističkog i komunističkog društva. Potrebno je u potpunosti shvatiti razlike i povezanosti demokratske i socijalističke revolucije kako bi se ispravno vodila kineska revolucija.

Niti jedna politička partija, osim komunističke (ni buržoaska, ni sitno-buržoaska) ne može voditi dvije velike kineske revolucije - demokratsku i socijalističku - do njihova potpunog okončanja. Od prvog dana svog postojanja Komunistička je partija preuzela taj dvo-

struki zadatak i osamnaest se godina žestoko borila za njegovo ostvarenje.

Spomenuti je zadatak istodobno slavan i težak. Ne može se ostvariti bez boljševizirane kineske Komunističke partije koja je nacionalna i ima širok masovni karakter, partije koja je potpuno učvršćena u ideološkom, političkom i organizacijskom smislu. Stoga je dužnost svakog komunistu da aktivno sudjeluje u izgradnji takve Komunističke partije.

Iz *Sabranih djela Mao Ce Tunga*, Foreign Languages Press, Peking 1967

Prvo izdanje 1965

Drugo izdanje 1967

Svezak II, str. 305-334.

s engleskoga prevela Ivana Fištrek

Povijest nam pokazuje da se ratovi mogu podijeliti u dvije vrste, pravedne i nepravedne. Svi ratovi koji vode razvitku su pravedni, a svi ratovi koji sprečavaju razvoj su nepravedni. Mi, komunisti, opremo se svim nepravednim ratovima koji sprečavaju razvoj, ali se ne protivimo onima koji ga potiču, pravednim ratovima. Mi komunisti ne samo da se ne protivimo pravednim ratovima, mi aktivno sudjelujemo u njima. Što se nepravednih ratova tiče, Prvi svjetski rat je primjerice rat u kojem su se obje strane borile za imperijalističke interese, stoga su se komunisti cijeloga svijeta snažno protivili tom ratu. Način kako se protiviti ratu te vrste je učiniti sve što je moguće kako bi ga se spriječilo u nastajanju, a kada ipak izbije, treba izraziti svoje suprotno stajalište i, kad god je to moguće, suprotstaviti se nepravednom ratu pravednim ratom.

— "O dugotrajnom ratu"
(svibanj 1938)

190

Osnovni uzrok razvoja stvari nije vanjski, već unutarnji; on leži u protuslovlju unutar te stvari. To unutarnje protuslovlje postoji u svakoj stvari, pokreće je i razvija. Protuslovlje unutar stvari osnovni je uzrok njezina razvoja, dok su njezini unutarnji odnosi i interakcije s drugim stvarima tek sekundarni uzrok.

— "O protuslovlju"
(kolovoz 1937)

191

svibanj 1999. Tijekom NATO -vog bombardiranja Beograda, američke snage pogadaju kinesko veleposlanstvo pri čemu je ubijeno tri, a ranjeno 20-ak osoba. Kinesko - američki odnosi dolaze na najnižu razinu u nekoliko desetljeća. Diljem Kine odvijaju se protuameričke demonstracije.

TUNG, MAO CE

Kineska revolucija i kineska komunistička partija

UP&UNDERGROUND

Proljeće 2009.